

OBSAH

<i>ΧΡΗCΤΟΓΑ ΒΟΚΡΕΓΕ!</i>	3
<i>Životy svätých</i>	5
<i>Pravoslávna ikona</i>	6
<i>Čudotvorné ikony</i>	9
<i>Otázky a odpovede</i>	10
<i>Detská stránka</i>	12
<i>Rozhovory s duchovnými</i>	18
<i>Cirkevné dejiny</i>	20
<i>Užitočné pre dušu...</i>	22
<i>Akcie BPM</i>	24
<i>Pár slov pre otca Michala Hrustiča</i>	26
<i>Oznam</i>	27
<i>Svätá tajina Eucharistie</i>	28
<i>Panenskosť, čistota a zdržanlivosť</i>	29
<i>Recepty</i>	30
<i>Pozvánka</i>	31

**„Čokoľvek ste urobili jednému
z týchto mojich najmenších
bratov, mne ste urobili“.
Mt 25,40**

Obálka: Pascha v Jeruzaleme (blahodarný oheň)

**Ikona zostúpenia Christa do podsvetia;
paschálny pozdrav s paschálnou stichirou**

ISTINA

*Mesačník Bratstva pravoslávnej mládeže
na Slovensku - SYNDESMOS
ročník XVII./2012*

šéfredaktor: *Peter Polakovič*
redaktori: *Alexander Halaška, Marcela
Hvižďaková, Zuzana Sadilková, Juliána
Polakovičová, protodiakon Ján Husár,
Tatiana Mihaličová, Radoslav Lupjan*
pokladníčka: *Tatiana Mihaličová*
technický redaktor: *Peter Polakovič*
detská stránka: *Janka Kobanová, Lenka
Kimáková*
redaktori pre distribúciu: *Ľuboš Omaska,
Miroslav Pavlenko, Adriána Pavlenková*
korektúra: *prot. Peter Kormaník*

Vydáva:

*Bratstvo pravoslávnej mládeže
na Slovensku - SYNDESMOS
tel.: 0948 509 980*

**e-mail: *istina12@gmail.com*
IČO: 17075947**

www.bpm.orthodox.sk

*S blahoslovením Jeho Vysokopre-
osvietenosti Jána, arcibiskupa
prešovského a Slovenska.*

*Vychádza 12-krát do roka.
Ročný príspevok + poštovné 10,40 €*

*Vaše finančné príspevky posielajte
na adresu redakcie:*

*Bratstvo pravoslávnej mládeže
na Slovensku - SYNDESMOS,
redakcia ISTINY
Bayerova 8, 080 01,
Prešov,*

*pripadne na účet Istiny:
4008409298/7500.*

*Cirkevne schválené.
Redakcia si vyhradzuje právo
upravovať príspevky v súlade
s učením Cirkvi.*

Nevyžiadané rukopisy nevraciam.

ISSN 1335-6739

Číslo indexu: EV 3633/09.

Tlač: GRAFOTLAČ Prešov

„A tretieho dňa vstal z mŕtvych podľa Písem.“

„Ak Christos nevstal z mŕtvych, vaša viera je márna.“ Toto sú slová apoštola Pavla, ktoré ostávajú základom kresťanstva až dodnes. Kresťanstvo – je to viera predovšetkým v to, že Christos neostal v hrobe, že zo smrti zažiaril život a že Zmŕtvých vstaniem Christa bol absolútny, univerzálny a nekompromisný zákon zomierania porazený a prekonaný.

Vzkriesenie Christa tvorí najhlbšie srdce kresťanskej viery, kresťanskej blahej zvesti. Avšak, akokoľvek zvláštne to môže znieť, dnes v reálnom živote kresťanstva a kresťanov táto viera zaberá veľmi málo miesta. Je nejako zapadnutá a súčasný kresťan, bez toho, aby si

to uvedomil, úplne ju neodmieta, ale akosi obchádza, nežije ňou, ako žili prvotní kresťania. Áno, ak chodí do chrámu, koniec-koncov počuje v kresťanskej bohoslužbe rozsiahle radostné zvolania: „Smrťou smrť prekonal“, „smrť je pohltená víťazstvom“, „život panuje“, „žiadne mŕtvy neostal v hrobe“.

No spýtajte sa ho, čo si naozaj myslí o smrti

a často, až príliš často, budete počuť nesúvislé, ešte do kresťanstva existujúce tvrdenia o nesmrteľnej duši a jej živote v nejakom záhrobnom svete. A to ešte v tom lepšom prípade. V tom

horšom to bude rozpačité: „Viete, nikdy som sa nad tým skutočne nezamýšľal“.

No zamýšľať sa nad tým je nevyhnutné, pretože na viere alebo neviere – nie iba v nesmrteľnosť

duše, ale práve vo vzkriesenie – vo Vzkriesenie Christovo a na konci sveta aj naše všeobecné vzkriesenie – na tejto viere stojí celé kresťanstvo. Ak Christos nevstal z mŕtvych, potom Evanjelium je podvod, ten najstrašnejší zo všetkých podvodov. Ak Christos vstal z mŕtvych, potom sa radikálne menia, ba priam padajú všetky naše dokresťanské predstavy a viery v nesmrteľnosť duše. Vtedy sa otázka smrti predstavuje v úplne inom svetle.

Je potrebné na rovinu povedať, že klasická viera v nesmrteľnosť duše vylučuje vieru vo vzkriesenie, pretože vzkriesenie – a tu je podstata všetkého – zahŕňa v sebe nie iba dušu, ale aj telo. Čítanie Evanjelia o tom nezanecháva žiadne pochybnosti. Vidiac zmŕtvychvstaleho Christa apoštoli si mysleli, podľa rozprávania Evanjelia, že vidia príznak, vidinu. A prvou úlohou vzkrieseného Christa bolo – dať im okúsiť reálnosť svojho tela. Berie jedlo a je pred nimi. Neveriacemu Tomášovi prikazuje dotknúť sa Jeho tela, prstami sa presvedčiť o vzkriesení.

Nehovoríme tu o tých, ktorí odmietajú Vzkriesenie Christa pretože odmietajú existenciu Boha, teda o presvedčených ateistoch (alebo tých, čo si myslia, že nimi sú). Očividne je tu spor v inej rovine. Oveľa vážnejšia je zvláštna „nejasnosť“ viery vo Vzkriesenie medzi tými veriacimi, kresťanmi, ktorí zvláštnym, podivným spôsobom spája-

jú radostné oslavovanie Paschy so skutočným, možno často podvedomým, odmietaním Vzkriesenia Christa. V dejinách kresťanstva vzišiel akoby návrat k dokresťanskému vnímaniu smrti, ktoré v prvom rade stojí na chápaní smrti ako „zákona prírody“, a z toho dôvodu – akokoľvek strašná by bola smrť – sa s ňou treba zmieriť, treba ju prijať. Naozaj, všetky nekresťanské, všetky prírodné náboženstvá, všetky filozofie sa zaujímajú o to - zmieriť nás so smrťou, snažia sa ukázať nám začiatok nesmrteľného života, nesmrteľnej duše v nejakom inom záhrobnom svete. A nakoniec, ako vraví napríklad Platón a jeho nasledovníci, smrť je želaným oslobodením duše od tela. A v tom prípade viera vo vzkriesenie tela sa stáva nielen zbytočnou a nepotrebnou, ale dokonca i nepravdivou a klamlivou.

A tak k tomu, aby sme pocítili zmysel kresťanskej viery vo vzkriesenie, musíme začať nie od neho, ale od tela a smrti – z ich kresťanského vnímania. Práve tu je koreň nedorozumenia, dokonca vo vnútri kresťanstva.

Шмеман Александр, прот :
И воскресшего в третий день по Писаниям...

Dostupné na internete: http://shmeman.ru/modules/myarticles/article_storyid_291.html

Pripravila Zuzana Repková

Prepodobný Simeon Stĺpnik, deň pamiatky 24. apríl

Narodil sa v roku 521 v Antiochii Sýrskej bohabojným rodičom Jánovi a Marte. Tá sa od mala viedla k mníštvu, avšak rodičia ju prosili, aby sa vydala. Počas horlivej modlitby v chráme jej bolo zjavené, aby sa vydala. A tak sa podvolila vôli Božej i rodičovskej. V manželstve sa často modlila, aby jej Boh dal syna, ktorého chcela oddať Jeho službe. Sv. Ján Krstiteľ jej poodkryl, že sa tak aj stane. Novorodený dostal meno Simeon a v 2. roku života bol pokrstený. V šiestom roku života prišiel počas veľkého zemetrasenia v Antiochii o svojho otca. On sám v čase zemetrasenia bol v chráme a keď vyšiel von, zablúdil. Ujala sa ho však zbožná kresťanka. Pobudol u nej 7 dní. Medzitým ho jeho matka hľadala a sv. Ján Krstiteľ jej opäť pomohol. Už v mladom veku odišiel do púšte, kde v samote sa orľho staral svetlonosný anjel a ten istý anjel ho aj odviedol do monastiera. Igumen monastiera, menom Ján, duchovne zápasiaci na stĺpe, sa ujal mladého Simeona. Už ako sedemročný bol postrihnutý do mníšskeho stavu a po starcovom požehnaní sa aj on odhodlal zdokonaľovať na stĺpe. Ten mu bratia postavili neďaleko starcovho. Za svoje podvihy dostal od Boha dar uzdravovať. Zvesť o ňom sa šírila do okolia a ľudia k nemu prichádzali po uzdravenie i radu. V jedenástich rokoch sa rozhodol viesť svoj duchovný život na stĺpe, k vrcholu ktorého vied-

lo 40 schodíkov. Ešte predtým však bol vysvätený na diakona biskupom antiochijským a selevkijským. Na novom stĺpe žil 8 rokov. Simeon prosil Hospodina, aby mu poslal svojho Ducha. Ten na neho zišiel v podobe horiacej sviece a naplnil ho múdrosťou. Tak Simeon poučal ústne i písomne o pokání, mníšstve i poslednom súde. Po smrti starca bolo jeho pravidlom: od východu slnka do 9. hodiny popoludní sa modlil, potom do západu slnka čítal Sväté Písmo a písal knihy. Následne pokračoval v modlitbách do noci. Na spánok mal veľmi málo času. Po skončení podvihu aj na druhom stĺpe odišiel na Divnú Horu. Počas výstupu na ňu mal Hospodinovo zjavenie a tak sa rozhodol na tom mieste zbudovať si stĺp. Simeonovi boli odkryté mnohé veci a tak vedel predpovedať smrť antiochijského arcibiskupa Efréma a pod. Na hore bol ako poďakovanie zbudovaný monastier ľuďmi, ktorí sa vďaka Simeonovi uzdravili. Pre potreby monastiera Simeon vymodlil u Boha aj prameň vody. V čase nedostatku obilia sa po jeho modlitbách jeho množstvo v sýpkach znásobilo. V 39. rokoch života prijal sv. tajinu kňazstva. Keď sa dožil 75 rokov, Boh mu zjavil blížiaci sa koniec jeho pozemskej púte. Zvolal bratstvo monastiera a po požehnaní a rozlúčení sa v pokoji odobral k Hospodinovi. Bolo to v roku 569. Na stĺpe zápasil celých 68 rokov.

I po smrti činil mnoho zázrakov, uzdravoval, vyhánal démonov a kriesil mŕtvych.

Pripravil Ivo Petrovaj

Ikonografia sviatku Zosnutia Presvätej Bohorodičky

V Pravoslávnej cirkvi veľká úcta patrí Presvätej Bohorodičke, ktorá ako „Lestvica“ (rebrík) poslúžila v diele našej spásy, keď sa práve v jej lone tak nevysloviteľne a tajomne stal Boží Syn človekom, prijal celú ľudskú prirodzenosť.

Pravoslávna ikonografia sviatku Zosnutia Presvätej Bohorodičky, ako aj samotný sviatok (historická udalosť i liturgické texty), sa v plnosti zakladajú na svätej Tradícii. Tento sviatok sa začal sláviť v jeruzalemskej Cirkvi veľmi skoro a v šiestom storočí sa už sviatkoval všade. Prvé známe vyobrazenie tohto sviatku pochádza už zo 4. storočia a nachádza sa na hrobke v chráme v meste Zaragoza (Španielsko). Sviatok Zosnutia Presvätej Bohorodičky má dva významy: završenie pozemského života Bohorodičky (zosnutie a pochovanie) a jej väčšie preslávenie (vzkriesenie a nanebovstúpenie aj s jej prečistým telom). Oba významy sú podchytené aj na pravoslávnej ikone Zosnutia.

Na ikone vidíme prečisté telo Najsvätejšej Márie po odlúčení jej duše ako leží na lôžku. Vôkol stoja všetci apoštoli (okrem ap. Tomáša), ktorí vnuknutím Svätého Ducha prišli v tie dni do Jeruzalema a zišli sa v dome apoštola Jána. Toto zá-

zračné privolanie apoštolov, hlásajúcich Božie slovo v rôznych končinách sveta, je na ikonách Zosnutia vyobrazené anjelmi letiacimi na oblakoch s apoštolmi alebo anjelmi stojacimi za chrbtom každého apoštola. Svätý apoštol Peter vzdáva česť jej telu kadidlom. I keď bola Bohorodička bez osobného hriechu, musela sa podriaďiť zákonu telesnej smrti, aby ju Isus Christos mohol za krátky čas vzkriesiť k novému večnému životu.

Nad telom Bohorodičky sa nachádza Christos – Spasiteľ, ktorý vo svojich rukách drží Máriinu dušu v podobe zavitého dieťaťa, čo označuje počiatok jej nového života na nebesiach. Jej duša sa vyobrazuje so svätožiarou a je povitá do snehobielych povíjadiel. Spasiteľ sa vyobrazuje tak, ako na ikone Jeho svetlého Vzkriesenia, teda v nebeskej sláve (mandorle, žiare), v ktorej sú často zobrazovaní anjeli, ktorí Ho sprevádzajú. Christos sa javí akoby centrom celej ikony, čo je trochu divné, keďže ide o Zosnutie Bohorodičky. No to je len na prvý pohľad. Na ikone narodenia Christa nájdeme tiež takýto jav – centrom ikony je Bohorodička a nie Christos. Nie je to však ani chyba, ani náhoda, že ikonopisci tieto dve ikony (Zosnutia Bohorodičky a Narodenia Christa) píšú práve takto. Cez Bohorodičku Boží Syn prijal ľudské telo a prišiel na svet a práve cez Christa sa Bohorodička dostala na nebesia, čo je poukázané

centrálnym zobrazením Christa na ikone Zosnutia. Črtá sa otázka, prečo dušu Bohorodičky prijal samotný Isus Christos, a nie anjeli, ako nás tomu učí Sväté Písmo (Lk 16, 22) a Pravoslávna cirkev? Je to preto, že Bohorodička prežila svoj život v úplnej čistote, bez jediného osobného hriechu a je podľa učenia Cirkvi vyššia

než anjeli a tak je pochopiteľné, že jej dušu prijal jej Božský Syn. Je to zároveň krásny príklad Christovej lásky k svojej Matke. Tak ako Ho Bohorodička nosila na svojich rukách, keď bol Isus ešte dieťaťom na Zemi, tak On teraz, ako prejav vďaky, drží jej dušu na svojich rukách, keď je ona ešte „dieťaťom“ na nebesiach.

Súhlasne s Tradíciou sa na ikone

vyobrazujú okrem apoštolov a anjelov aj ďalší ľudia – biskupi a ženy. Na ikone chýba apoštol Tomáš.

Getsemanskej záhrade). Chcel ešte raz uvidieť Matku ich Učiteľa a tak odkryli jej hrob. No jej sväté telo tam už nebolo. Ikonopisci tak na ikonu napísali jedenásť apoštolov, dvanástym je apoštol Pavol, štyroch biskupov: Dionýza Areopagitského, Jeroteja, Timoteja a Jakuba, prvého jeruzalemského biskupa (na základe im pripisovaných slov bola zostavená ikonografia sviat-

To preto, aby sa všetci prítomní presvedčili o nanebovstúpení Presvätej Bohorodičky aj s jej prečistým telom. Bola to Božia vôľa. Keď apoštol Tomáš prišiel do Jeruzalema, Bohorodička už bola v hrobe tri dni (v

ku) a niekoľko plačúcich zbožných žien. Takto okolo tela Bohorodičky stojí celá Cirkev – nebeská i pozemská.

Pravoslávna cirkev vidí preslávenie Bohorodičky nie v jej narodení, ale, naopak, v jej zosnutí, kedy Božou blahodaťou dosiahla vrchol dokonalosti, svätosť, ktorú pre človeka je možné dosiahnuť. Bohorodička sa stala prvou medzi svätými, ako jedínú ju Christos vydell zo všeobecného vzkriesenia a Posledného súdu. Jej služba však tým vôbec neskončila. Práve to vyjadruje aj tropar sviatku: „V narodení (Christa) si si zachovala panenstvo, v zosnutí si svet neopustila...“

Na ikone Zosnutia sa častokrát zobrazuje aj udalosť odseknutia rúk anjelom jednému bezbožnému Židovi, ktorý chcel počas pohrebu zneuctiť telo Bohorodičky. Ikona Zosnutia je od prvých dôb (najra-

nejšie známe zobrazenia pochádzajú z 9. st.) rovnaká, menil sa len počet detailov a osôb. Ikona sviatku nechce zvestovať smrť, práve, naopak, chce všetkým oznámiť slávny deň narodenia duše do večného života.

Protodiakon Ján Husár

Použitá literatúra:

УСПЕНСКИЙ, Л. А.: *Богословие иконы Православной Церкви*. Москва 1997.

ЕВДОКИМОВ, П.: *Искусство иконы. Богословие красоты*. Клин 2005.

АЛЕКСЕЕВ, С.: *Иконописцы Святой Руси*. Санкт-Петербург 2008.

АЛЕКСЕЕВ, С.: *Энциклопедия православной иконы*. Санкт-Петербург 2007.

Keď pomôžeš chudobnému, aby mohol žiť ako človek, ukážeš mu Boha. Keď vychováš sirotu ako otec, naučíš ju tým poznať Otca na nebesiach. Potom aj slovo o viere, nádeji a láske dostane skutočnú podobu v tvojej duši.

Celý svet je plný zázrakov, na ktoré sme si však tak zvykli, že ich nazývame všednými vecami.

Boh nám dáva toľko svetla, koľko stačí pre vieru, a toľko tmy, koľko potrebuje naša sloboda, aby viera bola aktom slobody.

Blažený život je radosť z prítomnosti; večný život je nádej budúcnosti.

Keď máme Boha, sme ako vtáča, ktoré si spieva, aj keď cíti, že sa mu konár trasie pod nohami. Vie totiž, že má krídla...

Čím hlučnejší je dnešný svet, tým mlčanlivejší sa zdá Boh.

Zuzka Sadilková

Ikona Božej Matky „Živonosnyj Istočnik“

Táto neobyčajná udalosť sa stala v 5. storočí. 10 verst od Konštantínopolu (versta je ruská dĺžková miera, 1 versta = 1,06 km) bol plata nový háj zasvätený Presvätej Bohorodičke, uprostred ktorého bol zázračný prameň, ale postupne toto miesto zarástlo.

Jedného dňa vojak Lev Markell, pomáhajúc stratenému slepcom vyjsť na cestičku, chcel nájsť vodu pre starčeka, no zrazu počul hlas: „Nehľadaj vodu ďaleko, ona je tu“. Lev dal starčekovi napiť, na oči mu priložil bahno, po ktorom starček začal vidieť.

Lev Markell, keď sa stal panovníkom, dal na tomto mieste postaviť chrám zasvätený Bohorodičke a nazval ho „Životodarný Prameň“. Vtedy dal napísať aj ikonu.

Množstvo zázrakov a uzdravení sa stalo aj v Rusku, kde je táto ikona známa už od dávnych čias. Jedna z kópií tejto ikony sa nachádzala v Sarove. Prepodobný starec Serafím k nej často posielal chorých, ktorí vždy dostali veľkú milosť od Presvätej Bohorodičky. Mnohí sa uzdravovali zo slepoty a vodnatieľky.

Toto zjavenie sa Bohorodičky Le-

vovi Markellovi bolo 4. apríla 450. Okrem tejto udalosti si Cirkev vo svetlý piatok po Pasche pripomína aj obnovenie Konštantínopolského chrámu Životodarného Prameňa a veľké zázraky, ktoré sa v tomto chráme udiali.

Pri tejto ikone sa ľudia modlia, aby boli uzdravení

z mnohých telesných chorôb a aby zachovávali spravodlivý život.

Modlitba:

Ó, Presvjatája Divo, Vsemilostivaja Hospožé Vladýčice Bohoródice, Živonosnyj Istočnik Tvój, cílebnije dary na zdrávije duš i řilés našich i na spasénije míru točášči, podalá jesí nám; římže blahodární súšče, usérđno mólim řá, Caríce Presvjatája: móli Sýna Tvojehó i Bóha nášeho dáti nám ostavlénije prehrišénij i vsjákoj duší skorbjášče i ozlóblennij mílosť i utíšénije i ot bíd, skorběj i boříznej svoboždénije. Podážď, Hospožé, chrámu semú i sím ľúdem pokrovénije, hrádu sochranénije, straňi našej ot napástej izbavlénije i ohraždénije, da mírnoje zdř poživém řitijé i v búduščem víci spodobimsja vídřiti Tebé, Zastúpnicu nášu, vo slávi Cárstva Sýna Tvojehó i Bóha nášeho, Jemúže sláva i deržáva so Otcém i Presvjatým Dúchom vo víki vikóv. Amíň.

Juliána Polakovičová

Otázka: „Ako má vo veľkom pôste postiť tehotná žena?“

Odpoveď: „V odpovedi na túto otázku si pomôžem textom z „Praktickej encyklopédie mladej pravoslávnej mamy“, ktorú vydal Spaso-Preobraženský Mgarský monastier na Ukrajine v roku 2005. Píše sa v ňom takto: „V čase tehotenstva, najmä v určitých jeho fázach (napríklad v čase formovania tkaniva kostí) sa môže nedostatok niektorých látok v organizme matky negatívne odraziť na vývoji dieťaťa. Tehotenstvo sa v cirkevnom vedomí už tradične považuje za ospravedlniteľnú slabosť, výnimku z kánonických pravidiel... Pôst tehotných žien má byť primeraný silám a o jeho miere je najlepšie sa poradiť so svjaščennikom (kňazom, duchovníkom). Tie ťažkosti, ktoré znáša tehotná žena počas deviatich mesiacov, sú už v istom zmysle pôstom. Veď tehotná žena sa musí (v niektorých prípadoch) obmedzovať ešte aj v pití vody!“.

O pôste tehotných žien nám môže čo to napovedať aj ôsme pravidlo Timoteja Alexandrij-

ského, ktoré hovorí, že keď žena porodila vo Veľkom týždni (tzv. Strastnom), má sa jej umožniť uvoľnenie pôstu, pretože „pôst je ustanovený kvôli pokoreniu nášho tela. No ak je telo už pokorené a v slabosti, má (takáto žena) prijímať jedlo a pitie tak, ako chce a môže zvládnuť“. Hoci toto pravidlo je pre dojčiace ženy a o tehotenstve lekári hovoria, že to nie je choroba, predsa tehotenstvo tiež predstavuje pre telo matky značnú záťaž a preto si vyžaduje aj určité zmiernenie pôstu najmä s ohľadom na zdravie a sily konkrétnej ženy. V tejto otázke sa nedá určovať rovnaké pravidlo pre všetkých, pretože veľa závisí nielen od zdravia konkrétnej ženy a priebehu jej tehotenstva, ale aj od toho, do akej miery je tá ktorá žena zvyknutá postiť, čiže do akej miery je jej organizmus naučený zvládať pôst a zabezpečiť si všetko potrebné z rastlinnej stravy. Boli a sú ľudia, ktorí aj v období tehotenstva a dojčenia dokážu postiť a nič zlé sa nedeje, no pre väčšinu dnešných žien je to pravdepodobne nad ich sily a schopnosti a mohli by ublížiť sebe alebo dieťaťu. Ak

by sme predsa len mali nazna-
 čiť nejakú aspoň základnú mie-
 ru pôstu pre tehotné ženy, tak
 žiadnemu človeku v žiadnom
 stave by určite nemali uškodiť
 jednodňo-
 vé pôsty
 bez mäsa
 v stredu,
 piatky a
 v prípa-
 de dlhších
 pôstov aj
 v pondel-
 ky. Mys-
 lím, že jesť
 absolútne
 každý deň
 mäso ne-
 môže byť
 nevyhnut-
 né a ani
 zdravé pre
 človeka v

žiadnom zdravotnom stave
 aj z medicínskeho pohľadu.
 Vždy a pre každého je užitoč-
 né postiť sa aspoň nejakou, hoci
 minimálne, ale predsa z lásky
 k Bohu, k dieťaťu a aj pre svoje
 očistenie a spásu. A čo je najdô-
 ležitejšie, ak by sa tehotná žena
 aj nemohla takmer vôbec po-
 stiť telesne, pre každú tehotnú
 ženu, a obzvlášť pre jej ešte ne-

narodené dieťa, je nesmierne
 užitočný duchovný pôst mat-
 ky od prázdnych rečí a skut-
 kov, zbytočných vnemov a zá-
 žitkov, od pôžitkov, hriechov

a vášní (faj-
 čenie, pre-
 jedanie sa,
 klebetenie,
 odsudzova-
 nie, sle-
 dova n i e
 neslušných
 a bez-
 duch ý ch
 programov
 v televízii,
 m r a v n á
 nečistota
 a nespočet-
 né množ-
 stvo ďal-
 ších hrie-
 chov, ktoré

iba škodia a ubližujú). S láskou
 v Christu

jerej Štefan Pružinský

Vzkriesenie Isusa Christa

Radosnú zvesť o zmŕtvychvstaní Christovom nachádzame vo všetkých kánonických Evanjeliách. Tretieho dňa po svojej smrti vstal Isus Christos včas ráno z mŕtvych. Vyšiel z hrobu tak, že neporušil pečate, ktorými Židia zapečatili kameň, a cez zatvorené dvere. Bolo to možné preto, že Isus Christos vstal v už oslávenom tele, duchovnom. Cez zatvorené dvere príde Isus viackrát aj k svojim učeníkom, aby ich po ťažkých dňoch svojho utrpenia opäť potešil a pripravil pre prijatie Otcovho prisľúbenia. Pre prijatie Ducha Svätého, ktorý ich vyzbrojí všetkou duchovnou múdrosťou, odvahou a silou, aby boli schopní zvestovať Christov život a Jeho víťazstvo nad smrťou všetkým národom. V takom to oduchovnenom tele sa ocitneme aj my po všeobecnom vzkriesení, o čom už sme počuli zo slov

svätého apoštola Pavla. Vo chvíli Christovho vzkriesenia nastalo veľké zemetrasenie. Anjel Pána potom zostúpil z nebies, odvalil hrobový kameň a posadil sa naňho. Strážni sa zľakli a boli ako mŕtvi. Keď sa spamätali, utiekli do mesta. Tohto rána na úsvite v nedeľu ku Christovmu hrobu išli ženy mironosice, aby dokončili pohrebné obrady, ktoré nemohli urobiť v piatok pre nedostatok času. Predovšetkým chceli pomazať telo Christovo voňavými masťami. Na čele tejto skupiny žien kráčala Mária Magdaléna, ale všetkých znepokojovala otázka: „Kto nám odvalí kameň od dverí hrobu?“ Keď Mária Magdaléna uvidela prázdny hrob, bežala oproti ženám k apoštolom, aby im to oznámila, lebo si myslela, že telo Christovo bolo unesené. Povedala im : „Vzali Pána z hrobu a nevieme, kde Ho položili“. Myslela tým nielen seba, ale aj ostatné ženy. Tie však došli k hrobu, našli kameň odvalený od dverí a anjela sediaceho na kameni; anjel povedal ženám: „Vy sa nebojte, lebo viem, že hľadáte Isusa, toho Ukrižovaného! Niet Ho tu, lebo vstal, ako bol povedal, poďte , vid'ťe miesto, kde ležal. A choďte rýchlo a povedzte Jeho učeníkom, že vstal z mŕtvych a aj predchádza vás do Galiley, tam Ho uvidíte“. Ženy odišli rýchlo od hrobu, so strachom i veľkou radosťou bežali to zvestovať apoštolom. Medzitým apoštoli Peter a Ján išli k hrobu, aby sa dozvedeli, čo sa

stalo. Prvý prišiel k hrobu apoštol Ján, lebo bol mladší, ale nevošiel dnu. Keď prišiel apoštol Peter, obaja vstúpili do hrobu a našli tu iba plachty a šatku, ktorú mal Christos na hlave. Táto bola zvinutá a položená osobitne. Apoštol Ján uveril, že Christos vstal z mŕtvych, Peter odišiel od hrobu s údivom, čo sa mohlo stať. Vtedy im ešte mnohé veci neboli jasné,

všetko pochopiť im dal až Svätý Duch. Vzkriesenie Isusa Christa z mŕtvych je najväčším a najpravdivejším dôkazom Jeho Božstva. Preto apoštol Pavel napísal: „Keby Christos nebol vzkriesený, tak je prázdne naše kázanie, prázdna ja aj vaša viera“. Vzkriesenie dáva zmysel celému dielu našej spásy a je neochvejným základom našej viery v Christa ako Syna Božieho.

Janka Kobanová

Zázračná obrana

Raz išli tri priateľky popri železničnej trati. Boli veselé, zaujaté rozhovorom a nepočuli približujúci sa vlak. Satan, ktorý chcel urobiť zlo, aby všetky zahynuli pod kolesami vlaku, sa už tešil.

No na šťastie sa to nestalo a vlak prešiel popri nich a dievčatám sa nič nestalo. Zlí duchovia sa pýtali svojho pomocníka, ktorý bol najbližšie k dievčatám: „Prečo si ich nepodstrčil pod vlak?“

Ten sa ospravedlňoval: „Prvý som nemohol podstrčiť, lebo tá sa ráno modlila. Tá druhá sa ráno nemodlila, ale keď som ju chcel podstrčiť pod vlak, prežehnala sa a zvolala: Hospodi, spasi i sochrani! A tá tretia – ona sa ani ráno nemodlila, ani sa v poslednú minútu nestihla prežehnať. No tú už vôbec nebolo možné hodiť pod vlak, lebo keď vychádzala z domu, matka ju prežehnala a povedala: Spasi i sochrani tebja Hospod'!“

Preložila Helena Cuperová

Milé deti, ani v tomto paschálnom čísle Istiny sme na Vás nezabudli a pripravili sme si pre Vás úlohy.

1. Táto prvá úloha nie je vôbec ťažká. Stačí, ak správne doplníte slovíčka do modlitby.

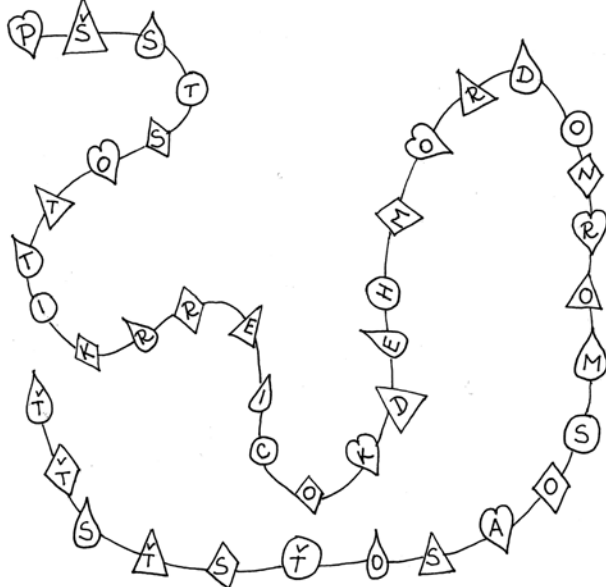
Ánhel vopijáše: čistaja Divo
rádujsja, irekú, rádujsja: Sýn
voskrése ot hróba, i mértvyja
vzdvíhnuvyj,veselítejsja.

tridnéven, páki, Blahodátňij, l'údi je, Tvój

Svitišja, svitišja nóvyj
sláva bona tebí vozsijá: nýňi
i veselšja, Tý že čistaja krasúšjsja
....., o vostánijiTvojejó.

Bohoródice, likúj, Ijerusalíme, Sióne, roždestvá, Hospódňa

2. Pokúste sa pozbierať v tomto náhrdelníku rovnaké korálky, ktoré ukrývajú dobré ľudské vlastnosti. Pospájajte písmenká a tak zistíte, aké slovíčka sú tam ukryté.

3. Máme tu aj niečo pre šikovné ručičky a farbičky. Tento obrázok si vymaľujte.

X

Χ

ⲭ

Χρῖτός

[CH]

χ

Christós
(Christos)

ΧΒΑΛΗΤΕ ἩΜΑ ΓΔΗΕ - Chvalíte ímja Hospódne
(chváľte meno Hospodinovo (Pánovo))

ΧΕΡΔΒΙΜΖ - Cheruvím (cherubín, anjelská bytosť, na ikonách zobrazovaná v podobe kolesa s množstvom očí po svojom obvode, odtiaľ je tiež výraz - mnohoočítiji cheruvími - mnohookí cherubíni)

ΧΡΙΣΤΙΑΝΕ

christiáne

(kresťania)

ΧΡΑΜΖ

chrám

(chrám)

Milí čitatelia, tentokrát Vám prinášame rozhovor s duchovným otcom Ivanom Biloruským, správcom cirkevných obcí Klenová a Ruská Volová.

Otázka: Otče, aká bola Vaša cesta na Pravoslávnu bohosloveckú fakultu?

Odpoveď: Tak bol to môj otec, ktorý mi vštepoval myšlienku stať sa kňazom. Každý otec chce, aby jeho syn bol jeho nasledovníkom, a tak aj on ma na to trochu posúval. Ako každý chlapec, aj ja som sa najprv bránil, či ísť alebo neísť. Najprv som skončil strednú školu a po vojenčine mi otec hovorí: „Choď, skús, uvidíš a potom sa rozhodneš.“ No a tak sa aj stalo. Nastúpil som do právneho kurzu a po skončení tejto prípravky bola maturita, a bol som hneď prijatý na denné štúdium na PBF. Po prvom ročníku sa organizoval výlet do Ruska, Kyjeva, no a to sa mi veľmi zapáčilo. Zanechalo to vo mne veľký dojem, z bohoslužieb, z ostatkov svätých, z myrotočivých ikon. No a po tomto zážitku som sa rozhodol, že sa kňazom aj stanem. Takto to asi malo byť, tak ma Boh oslovil, aby som sa stal kňazom. Počas fakulty som sa oženil, na začiatku 4. ročníka som bol rukopoložený na diakona, vo februári na kňaza a o týž-

deň som už odišiel na cirkevnú obec Klenová. Posledný polrok som už dokončoval z cirkevnej obce, keďže som tam už býval, no a po Pasche som dokončil úspešne štúdium na PBF. Môj strýko bol kňazom, môj krstný otec bol kňazom, no a tak to ostalo v rodine (smiech).

Otázka: Aké boli Vaše študentské časy na PBF?

Odpoveď: Keď som študoval na PBF, nebolo nás veľa. Náš ročník bol vtedy najväčší, bolo nás 7, študovalo s nami vtedy aj jedno dievča, teraz už matuška Pirchalová. Boli to krásne študentské roky, mali sme na seminári o. Sergeja Cupera, ktorý nás učil modlitbe, pôstu a vôbec všetkému dobrému, a spomínam na neho dodnes. Prístup profesorov k nám bol taký, ako keď prístupujete ku vlastným deťom. Tým pádom sa nám aj dobre študovalo. Vždy nám vštepovali lásku k Bohu. No a na základe toho sme sa stali kňazmi, okrem dvoch našich spolužiakov. Čiže naši profesori na nás mali dobrý vplyv.

Otázka: Aký je Váš najkrajší zážitok z tohto obdobia?

Odpoveď: Keď sme v prvý deň prišli na fakultu na začiatok školského roku, boli veľké bohoslužby. Začínali sme o ôsmej a skončili sme o dvanástej. Ja som tak stál zboku a už som rozmýšľal, kedy bude ko-

niec (smiech). To bolo pre mňa veľmi ťažké. Už ma aj nohy boleli a aj na druhých bolo vidno, ako tam prestupovali. Ale ako čas plynul ďalej, učili sme sa vytrvalosti, modlitbe, čo bol aj cieľ fakulty. No a ten druhý, tretí, štvrtý rok sa nám už vôbec nezdalo, že je niečo dlhé. Zdalo sa nám to samozrejmé. No a mám ešte jednu spomienku na začiatok Veľkého pôstu. Vždy keď začínal Veľký pôst, tak sme mali vsenočné bdenie. Celú noc sme sa striedali v chráme, čítali sa modlitby, po hodine prišiel niekto iný a toho druhého vystriedal. Ste sami v chráme, nikde nikoho, len vy, svetlo lampady a sviečky a ikony svätých. Tak to išlo až do rána, celé dopoludnie prebiehali bohoslužby, čiže sme mali 24 hodinové bdenie. To vo mne zanechalo obrovskú spomienku.

Otázka: Čo by ste odkázali terajším študentom na PBF?

Odpoveď: Je to ťažká otázka, ale ja by som povedal, že niekto môže skončiť fakultu aj s červeným diplomom, môže byť veľmi múdry, no v kňaz-

skom povolaní by malo byť na prvom mieste srdce. Lebo aj vo Sv. Písme sa píše, že ak sa budete mať radi medzi sebou, vtedy budú ľudia vedieť, že ste mojimi učeníkmi (tak hovorí Isus Christos). Ak má človek cit a srdce pre Boha, bude naozaj dobrým kňazom. A cel-

kovo mladým by som odkázal, aby neboli pyšní, lebo pyšní sa Bohu protivia. Nech budú skromnými, chytrými, múdrymi a nech sa pripravujú na túto službu. Aj keď je ťažká, ale je krásna. A to, čo študujú. Nech idú medzi národ, nech hlásajú Evanjelium a nech vedú ľudí k spáse.

Pripravil Miroslav

Kresťanstvo v prvých troch storočiach (I)

Tak ako v Starom Zákone, v starozákonej svätyni prebýval Boh v oblaku, aj v Christovej Cirkvi posobí Duch Svätý. Ako hovorí svätý Irenej Lyonský, „kde je Cirkev, tam je Duch Boží.“ Po zoslaní Svätého Ducha na apoštolov v Jeruzaleme v deň Päťdesiatnice Isus Christos zveruje svoju Cirkev svojim učeníkom, apoštolom, ktorých si sám vyvolil, aby šíрили a ochraňovali svätú pravdu, učenie, ktoré im zanechal. Túto apoštolskú misiu viedol ten istý Duch, ktorý teraz ochraňuje Pravoslávnu cirkev, Cirkev Christovu, Cirkev jedinú, všeobecnú, apoštolskú. Tak ako si Satan dovolil pokúšať Christa na streche chrámu, tak aj prví kresťania a neskôr aj svätí otcovia a učitelia cirkvi boli pokúšaní Satanom a skúšaní Bohom. Šlo o problém v Antiochii, kde židokresťania poučovali pohanov, ktorí prijali kresťanstvo, o Mojžišových predpisoch, že ak sa nenechajú obrezať, nebudú spasení. To všetko sa odohrávalo za neprítomnosti apoštolov Pavla a Barnabáša, ktorí v tom čase boli na prvej misijnej ceste. Hrozilo, že Cirkev sa rozdelí na dve časti. Bolo nutné, aby zástupcovia antiochijskej Cirkvi na čele s Pavlom a Barnabášom sa dostavili do Jeruzalema, ktorý je matkou Cirkvi, kde sa malo rozhodnúť o otázke,

či pohanskí kresťania majú dodržiavať Mojžišove zákony. Na zhromaždení boli apoštoli Pavol, Peter, Barnabáš a Jakub, ktorí sa vyjadrili k problému a spolu so staršími (biskupi, proroci) správne rozhodli, že kresťania z pohanov nemusia podstúpiť obriezku, lebo ku spásu stačí svätý krst a viera v Christa. „Isus pristúpil k nim a povedal im: Daná mi je všetka moc na nebi i na zemi. Chodte teda, čiňte mi učeníkmi všetky národy, krstiac ich v meno Otca, i Syna, i Svätého Ducha, a učiac ich zachovávať všetko, čokoľvek som vám prikázal. Ajhľa, ja som s vami po všetky dni, až do konca sveta. Amen.“ (Mt 28, 18 – 20). Christos tu hovorí o všetkých národoch. Tento snem však zakazoval kresťanom z pohanstva, aby obetovali modlám, konzumovali udusené zvieratá a krv a aby žili v smilstve. Týmto rozhodnutiam (dogmám = pravdám) sa podriadili všetci apoštoli a starší, lebo dobre vedeli o prítomnosti Ducha Svätého. Skutky apoštolské v 15. kapitole svedčia o Apoštolskom sneme v Jeruzaleme. Tento snem, ktorý mnohí nazývajú aj nultým, sa konal v rokoch 49 – 50 n. l. Tento snem nezaraďujeme medzi 7 všeobecných snemov (všeobecný snem je najvyšší orgán (autorita) Pravoslávnej cirkvi). Rím spočiatku kresťanstvo toleroval, považoval ho za „židovskú sektu“, podobne ako aj judaizmus. Rimanovia si vážili a tolerovali staré náboženstvo, medzi

ktoré, pochopiteľne, patrilo aj židovské náboženstvo. Prvé veľké prenasledovanie kresťanov začalo za vlády cisára Nera (54 – 68), kto-

Cisár Nero

rý sám podpálil Rím. Zo založenia požiaru obvinili kresťanov. Medzi mučeníkov tej doby patrili apoštol Pavol, zvaný „apoštol národov“, ktorý bol popravený mečom. Apoštol Peter bol ukrižovaný, na vlastnú žiadosť dole hlavou. Ďalším krutým cisárom po Nerovej samovražde bol Domicián, (vláda 81 - 96), on nariadil mučenia evanjelistu Jána, ktorého po mučeniach poslal do vyhnanstva na ostrov Patmos. Po skončení jeho panovania prenasledovania nekončia, sú o niečo miernejšie, ale aj tak je tu obrovské množstvo mučeníkov, napr. sv. Ignác Antiochijský (vláda Trajána, 98

Cisár Domicián

- 117), sv. Justín, sv. Polykarp (vláda Marka Aurelia, 161 – 180), sv. Perpetua a Felicita (vláda Septima Severa, 193 – 211), sv. Cyprián, sv. Dionýz (vláda Valeriana, 253 – 260).

Pokračovanie v nasledujúcom čísle.

Pripravil Radoslav Lupjan

Povrazolezec

Žil raz jeden slávny povrazolezec. Všetci uznávali jeho ohromnú zručnosť a nik si nepamätal, že by bol niekedy zaváhal alebo spadol. Cirkus, kde vystupoval, sa však dostal do finančnej tiesne. Aby riaditeľ cirkusu prilákal obecenstvo, navrhol povrazolezcovi lano predĺžiť a zdvihnúť vyššie. Všetci pracovníci cirkusu svojmu povrazolezcovi dôverovali a boli si istí, že číslo bude mať veľký úspech. Povrazolezec sa obrátil na svojich spoločníkov a pýtal sa ich: „Ste si istí, že sa mi to podarí?“ Všetci odpovedali: „Dôverujeme ti a sme presvedčení, že to vyjde.“

Výstup povrazolezca bol ohromným úspechom. Každý deň sa ľudia tlačili v dlhých radoch pred pokladňou, aby na vlastné oči videli ten mimoriadny výkon zručnosti a odvahy.

Po úspešnom roku chcel riaditeľ svoj cirkus presláviť ešte viac a tak prilákal ešte viac ľudí. Zašiel za povrazolezcom s novým návrhom: „Oceľové lano pretiahneme ponad závrtné vodopády z jedného brehu na druhý a pozveme na predstavenie celý kraj, novinárov a televíziu, aby si prišli pozrieť, čo ešte nik nevidel.“ Celý personál cirkusu znova prejavil povrazolezcovi svoju dôveru a povrazolezec neváhal a výzvu prijal. Pred nebezpečným vystúpením na lane sa znova spýtal spoločníkov, či mu naozaj dôverujú. „Áno, dôverujeme ti!“, kričali všetci do jedného. Povrazolezec vystúpil na lano a prešiel po ňom, v mrazivom napätí, bez najmenšieho zaváhania.

„Vidím, že vaša dôvera je ohromná.“

„Áno, je!“ zvolal jeden za všetkých.

„Tak vám ukážem ešte čosi odvážnejšie.“

„Výborne! Prezraď, čo to je! Máš našu bezhraničnú dôveru. Prijmeme všetko, čo navrhneš!“

„Prejdeme po oceľovom lane sem a tam s tragačom. Keďže tak veríte v moju odvahu a šikovnosť, žiadam jedného z vás, aby si sadol na tragač a ja ho preveziem na druhú stranu.“

Nik sa neprihlásil.

Isus Christos so svojimi učeníkmi, ktorí ho nasledovali, nastúpil na loďku. Zrazu sa na mori strhla taká búrka, že vlny sa prevaľovali cez čln. Isus Christos spaľ. Učeníci ho budili slovami: „Pane, zachráň nás, hynieme.“

Isus Christos im odpovedal: „Čo sa bojíte, vy maloverní?“ (Mt 8, 23-26).

Z knihy Bruno Ferrero: Vie to iba vietor (Malé príbehy na potešenie duše).

O žobrákovi

Chudobný žobrák prechádza dedinou. Pomaly kráča od domu k domu, pretože dlho nič nejedol, a žobre. V žiadnom dome mu ale nič nedajú, všetky dvere sa pred ním zatvárajú. Keď sa smutne a sklamané rozhodne, že opustí dedinu, všimne si na samom konci dediny malý domček, ktorý akoby ani k nej nepatrí. Hoci je už veľmi unavený a vysilený, pozbiera ešte zbytok síl a s námahou sa vyšverá na kopec. Zabúcha na dvere a čaká. Dvere sa ale dlho neotvárajú.

„Zbytočne som sa sem štvral“ – smutne si pomyslí a chystá sa preč.

Práve keď sa otočí na odchod, otvoria sa malé drevené dvere, z ktorých sa vysunie stará kostnatá ruka s ryžou. Žobrák vystrie ruku, v ktorej sa mu stratí hrstka ryže. Rýchlo ju vysype do starej kapsy. Znova sa z domčeka vystrčí ruka a druhá hrstka ryže putuje do žobrákovej kapsy. „Dve hrstky ryže, no...nič moc...“ – pomyslí si žobrák a sklamané odchádza do svojho skromného príbytku. Práve, keď prechádza lesom, pričom sa oddáva pochmúrnym myšlienkam, zazrie na okraji lesa podivnú žiaru. Pozrie sa hore, odkiaľ žiara vychádza a zbadá zlatý koč ťahaný dvoma pármami koní. V koči sedí sám Pán Boh. Žobrák sa rozbehne a

z posledných síl beží Bohu oproti. „Isto niečo dostanem“ – táto myšlienka ho poháňa a vlieva silu do zoslabnutých nôh. Pribehnú ku kočiari a skôr než sa stačí nadýchnuť, aby povedal Bohu, čo všetko by si prijal, Boh otvorí dvere na kočiari, natiahne k žobrákovi ruku a opýta sa ho: „Čo mi dáš?“ Žobrák ostane ako obarený, pretože toto nečaká. Potom ale predsa siahne do starej kapsy, naberie jednu hrstku ryže – zdá sa mu však, že nabral príliš veľa a tak radšej odsype – a podá ju Pánu Bohu. „Napokon, keď

Boh niečo chce, nebolo by

správne mu nič ne-dať,“ pomyslí si. Boh prijme ryžu, poďakuje a stratí sa v žiari. Žobrák stojí sklamaný a ešte roztrpčenejší pokračuje v ces-

te domov. Doma už ani nemá chuť na ryžu. Ale keď sa hlad ozve ešte páľčivejšie, otvorí starú kapsu. Sú tam opäť dve hrstky ryže. Jedna, ktorá je trochu väčšia, je obyčajná, nie je na nej nič zvláštne. Ale tá druhá, menšia – je na nej vidieť, že z nej niekto niekoľko zrníek odsypal – je celá z čistého zlata... Žobrák sa na ňu pozerá, pričom neverí vlastným očiam. Potom sa hodí na kolená a so zopnutými rukami a zvlhnutými očami zašepká: „Bože, prečo som len nemal odvahu dať ti úplne všetko?...“

Novoročné stretnutie pravoslávnej mládeže v Počajevskej Lavre

Kto by sa v pôstnom období, iba niekoľko dní pred Roždestvom Isusa Christa, nezatúžil aspoň nachvíľu vzdialiť od všetkého zmätku a hluku nový rok vítajúceho sveta a prežiť toto obdobie v pokoji a ničím nerušenej duchovnej pohode? Niekoľkým mládežníkom z Bratstva pravoslávnej mládeže na Slovensku - SYNDESMOS sa to tento rok podarilo vďaka vynikajúco: na pozvanie bratov a sestier z Užhorodsko-mukačevského Bratstva pravoslávnej mládeže sme sa v čase od 31.12.2011 do 2.1.2012 vybrali na nádherné duchovné stretnutie do jednej z najväčších pravoslávnych svätýň – Počajevskej Lavry. Tento starobylý monastier leží v západnej časti Ukrajiny na svätej Počajevskej hore a pýši sa zaujímavou históriou plnou veľkých Božích zázrakov. Najznámejším z nich je zjavenie Presvätej Bohorodičky z roku 1240, ktorého svedkami boli niekoľkí miestni mnísi a istý pastier Ján. Božia Matka sa ukázala v ohnivom stĺpe a na mieste zjavenia zanechala odtlačok

svojej stopy, ktorý sa stal akýmsi symbolom Počajevskej Lavry.

Navrátiac sa však k našej novoročnej púti: v sobotu 31.12., po príchode do Počajeva a ubytovaní sa v domčekoch nie veľmi vzdialených od Lavry, sme sa vystrojili na večerňu do Uspenského soboru. Prekrásny snehobiely chrám so zlatenými strechami veží vítal v ten večer obrovské zástupy ľudí pripomínajúcich si pamiatku zosnutia veľkého počajevského svätca a čudotvorca, prepodobného Amfilochija. Večerňu i nasledujúcu sviatočnú liturgiu otvorivšiu o jednej hodine ráno nový rok 2012 sprevádzal strhujúci spev mníšskeho chóru umocňujúci duchovný zážitok z bohoslužby. Počas slúženia sa ľudia oddávali modlitbám, prichádzajúc zavše zapáliť sviečky, uctiť ikony, ostatky svätých nachádzajúce sa v chráme i vyššie spomínanú stopu Presvätej Bohorodičky.

V nedeľu 1.1., po nedlhom, avšak príjemnom spánku, sme sa vybrali na poludňajšie stretnutie s počajevskými archijerejmi do chrámu Pochvaly Božej Matky. Vladyka Ternopoľský Sergej predniesol nám i iným zástupcom mládežníkov z rôznych regiónov kázanie, v ktorom

upozornil na úlohu mladých pravoslávnych kresťanov pri formovaní skutočne kresťanskej spoločnosti dnešnej doby, na stále aktuálne pokúšania sveta vedúce k zavrhnutiu spásnosnej viery v Christa a taktiež na veľký rozvoj technológie, ktorú podľa neho netreba odmietať, lež dať dobrý pozor na to, aby ona slúžila nám a nie my jej, ako sa to, žiaľ, neraz stáva. Po vypočutí vladyku a prijatí jeho blahoslovenia sme sa všetci, Slováci i Ukrajinci, zišli pri spoločnom, pôstny, avšak vskutku chutný obed núkajúcom stole, od ktorého sme sa popoludní vydali k prameňu sv. Anny. Tamojšia voda s celoročne nemennou teplotou 5 stupňov Celzia je známa mnohými uzdraveniami a otužilejší mládežníci jej neodolali ani za podmienok, kedy sa teplota vzduchu nebezpečne obtierala okolo nuly, vďaka čomu bola cesta k miestu kúpania poprášená pomaly sa topiacim snehom.

Po studenom kúpeli a následnej horúcej šálke čaju v priestoroch ženského monastiera svätej spravodlivej Anny sme sa vrátili na večeru, po ktorej niektorí odišli na večerňu do Uspenského soboru, iní sa rozhodli pre spánok a naberanie síl

na rannú liturgiu. Koncom tejto liturgie je každodenne spúšťaná známa čudotvorná počajevská ikona Matky Božej, ktorú sa ponáhľajú uctiť davy ľudí dúfajúce v pomoc a orodovanie Prečistej Panny a ani niekoľkí slovenskí mládežníci si nenechali túto príležitosť ujsť. Keď sa bohoslužba skončila, poponáhľali sme sa uctiť ostatky najväčších počajevských svätcov, sv. Jova a Amfilochija, pozrúc si zároveň jaskyňu sv. Jova, v ktorej sa menovaný svätec modlieval. Popri tom ostalo dosť času i na nákupy ikon, kníh a ďalších duchovnému životu prospešných vecí v monastierskej lávke. Poslednou púťou dňa a zároveň i celého novoročného stretnutia v Počajeve bola cesta do neďalekého skýtu Svätého Ducha s myrotočivou ikonou svätých, na mníšsky cintorín a k monastierskej studničke. I tu sa dali nakúpiť rôzne užitočné predmety, vďaka ktorým nám pamiatka na nádherne strávené tri dni v Počajeve len tak ľahko nevybledne.

Posledná vec, ktorá nám ostáva, je už len vzdať Bohu chválu za to, aké úžasné chvíle plné povzbudení a obohatenia v duchovnom živote nám doprial.

Mládežník Lukáš

Pár slov pre otca Michala Hrustiča

V Klenovej pred 70 rokmi
narodil sa Michal – archanjelom rovný.
Pre rodičov to bol dar,
talenty, čo dostal, nezakopal.
Naopak, vydal sa po ceste neľahkej
pomáhať k spásu duši ľudskej
cez Evanielium a tajiny,
to nie je však boj márný.
Duchovným sa teda stal,
tri farnosti vystriedal.
Na každej sa mu jedno dieťa narodilo,
ktoré jeho srdce potešilo.
Kým niekomu prišlo domy stavať,
jemu chrámy a fary opravovať či budovať,
takto aj cez mnohé roky
ostali výsledky jeho námahy.
Do Čabín prišiel pred vyše 40 rokmi,
snom bolo opraviť monastier Krásno-
brodský,
no neochota iných to zabrzdila,
z odhodlania a plánu ostala len ruina.
1968 rok priniesol turbulencie
nie len v Cirkvi, ale aj v jeho rodine,
keď všetci spali na matracoch pod oknami,
aby ich neukameňovali,
devastovali im majetok, fyzicky ubližovali,
aby od viery odstúpili.
Ďalší zlom nastal v 1990,
kde sa prejavila sila jeho osobnosti,
veď zabránil násilnosti,
bol viac ako policajt, splnomocnenec – cez
silu slova,
láskou odpovedal na všetky zlá.
Ľudia majú radi jeho poučné kázne -
pravdivé, lebo nekáže, čo sám nežije.
Aj keď na počiatku si sám sebou nebol istý,
prvých kázeň na Bukovej Hôrke tvorili papiere,
listy.
No prišiel vietor a zobral prípravu,
Boh takto poslal nápravu,
ponaučenie, že dá sa kázať bez papiera,
kým v slovách sa prejavuje živá viera.
Vďaka tomu, že ľudia počúvali,
na vysokú školu sa dostali.
Odzrkadľuje sa v tom nie len dar slova,
ale aj rozsah vedomostí, ktoré ho tvoria.
Hneď ako sa stal duchovným,
rozhodol sa pomáhať blížnym,
v modlitbe, nehľadiac na vlastné ťažkosti,
necháva na Boha, či vypočuje jeho prosby.
Veľkým modlitebníkom je, tak ho ľudia
poznajú:

kde niečie modlitby končia, jeho len začínajú.
Kým v mladosti bol prisnejší viac na nás,
teraz je na seba,
čím menej vládze, tým viac slúži,
ochota je tá, čo ho vždy vzpruží.
Zapájal nás do práce s mládežou,
posielal nás na akcie s bratstvom,
aj tu nebolo vždy ľahko,
no otcovské slová zložia jarmo.
Púť do Ladomirovej je nemysliteľná,
aby posledná etapa nebola s ním spojená.
Taktiež Ulič a hrob otca Ignatija,
jeho slovami minulosť oživa.
Ak by sme ešte odkryli zopár rysov jeho
osobnosti,
zistili by sme rôzne zaujímavosti:
nebál sa žiadnej práce,
veď choval nutrie i zajace,
rád robí v záhrade,
vari dôkaz toho bol aj v armáde,
núdneho človeka prijme v ktorúkoľvek
hodinu,
chorého navštívi v nemocnici bez rozdielu,
na chrámový sviatok či pohreb duchovného
využije všetky možnosti zúčastniť sa toho,
organizácia je jeho silnou stránkou,
ako arcidekan ju využíval ako devízu v banku,
jeho domovom je chrám,
zarmucuje ho málo ľudí v ňom,
aj napriek mnohým zdravotným problémom
posti,
čím telesno popiera a k duchovnu to premosť,
svojim deťom nikdy nezakazoval,
len vysvetľoval a usmerňoval.
Jeho starcom bol otec Cuper Peter,
ten posúval vyššie duchovný meter,
tak ako vyhral boj o čašu,
veríme, že vyhrá aj o spásu.
Je nádherné mať nablízku takého človeka,
ktorý tým ako žije ukazuje, čo všetko sa dá,
nehľadá dôvody prečo nie,
ale ako prekročiť svoj tieň.
Uvedomujeme si, že týchto pár riadkov
nevyjadri, akou veľkou ste pre nás osobnosťou,
no chceli by sme sa v nich poďakovať
a všetko dobré k Vaším 70. rokom zaželať:
nech Hospodin žehná ďalšie Vaše roky
a Bohorodička ochraňuje Vaše kroky,
archanjel Michal nech Vám dá sily
aj naďalej byť vojakom istiny.

**Na mnohaja i blahaja lita!
BPM Medzilaborce**

OZNAM

Vážení čitatelia!

Vo februárovom čísle Istiny sme uverejnili pozvánku na 7. ročník súťaže v prednese duchovnej poézie, prózy a spevu, ktorá sa mala konať dňa 21. apríla 2012. Z organizačných dôvodov sa táto akcia bude konať dňa

5. mája 2012.

Z tohto dôvodu sa presúva aj uzávierka prihlášok, a to na

2. mája 2012.

Za problémy vzniknuté zmenou programu sa Vám úprimne ospravedlňujeme a za pochopenie Vám srdečne ďakujeme.

Tešíme sa na Vašu účasť.

**Bratstvo pravoslávnej mládeže
na Slovensku - SYNDESMOS**

Po Tajomnej večeri nášho Hospodina Isusa, Hospodin ustanovil svätú tajinu Eucharistie. Od toho času Cirkiev pod pojmom chleba a vína rozumie dávať všetkým Telo a Krv Christovu. Skutočne veríme, že prijímame Telo a Krv Christovu? Aby posilnila v nás vieru, my poznáme z kníh, ako v to verili Otcovia našej Cirkvi, ktorí boli stĺpmi Cirkvi Christovej. Všetci Otcovia nám odkázali, aby sme prichádzali k svätému potiru (Ἀγιο Ποτήριο) - čaši. Ale písali nám aj to, aby sme prichádzali s veľkou vierou. Ale aby sme to vedeli, potrebujeme sa posilniť poznaním o svätej Eucharistii. Pretože, ak budeme vedieť o nej viac, môžeme k nej pristupovať s väčšou úctou.

Svätý Ján Zlatoústý nás presviedča, aby sme mali veľkú vieru, on jediný je zo všetkých, ktorý nám sám vysvetľuje viac o svätej tajine. Svätá Eucharistia, ktorú vykonáva kňaz, je totožná s tou, ktorú vykonal sám Pán vo Veľký Štvrtok večer v „hornej sieni“ a priniesol ju apoštolom. To znamená, že ako Hospodin dal nám svoje Telo a Krv, tak aj kňaz nám dáva v Cirkvi Telo a Krv Christovu. Človek sa posväcuje a dochádza k spásu prostredníctvom Syna Božieho - Christa, ktorý žije v Cirkvi, ktorá je požehnaná Jeho Telom. Človek od narodenia je spojený s Cirkvou. Ján Zlatoústý vysvetľuje, že prebodnutie rebra Spasiteľovho je začiatkom Eucharistie a Krv, ktorá vytekla z boku Christa, je tá istá ako aj vo sv. Čaši. Svätý Cyril Jeruzalemský nám píše, že

„ako Christos premenil vodu na víno v Káne Galilejskej, rovnako tak je zarúčená premena vína na Krv Christa cez prizývanie Svätého Ducha.“

V každej Eucharistii je celý Christos. Telo a Krv Christa je pre nás **liek**, ktorý uzdravuje celé naše hriešne telo. Svätá Eucharistia je pre nás pokrm, bez ktorého my nemôžeme existovať. **Keď človek neprijíma sväté tajiny, je mŕtvy, vtedy človek nežije s Christom a je v rukách diavla.** Ak chceme byť synmi Christa, potrebujeme s Ním byť spojení. Sama svätá Eucharistia nás s Ním zjednocuje. Ak budeme my v spoločenstve s Bohom tu, tak aj po smrti budeme s Bohom v spoločenstve. Kráľovstvo nebeské je už tu na Zemi a v našom srdci cez prijímanie svätej Eucharistie sa v našom srdci rodí Christos a býva tam večne.

Každý kresťan by sa mal zamyslieť, ako často má chodiť na prijímanie. Ja si myslím, že ten, ktorý môže sa volať synom Božím, môže ísť aj každý deň. Prečo? Lebo v ňom žije už Christos, a kde žije Christos, tam je sloboda. **Ak niekto chodí raz alebo dvakrát do roka na prijímanie a nechodí na bohoslužby, nemôžeme povedať, že má lásku ku Christovi.** Ak by sme chceli byť živým organizmom Christovým, potrebujeme stále prijímať Jeho najsvätejšie Telo a najsvätejšiu Krv na svätej liturgii v Cirkvi.

Archimandrita Serafim (Melnyk)

Použitá literatúra:

ZOZULAK, J.: *Ján Zlatoústý a jeho teológia Eucharistie*. Prešov 2010.

Panenskosť, čistota a zdržanlivosť (I)

V dnešnej dobe je panenstvo alebo čistota považovaná za niečo ponížujúce až smiešne. Človek, ktorý chce podľa svojej viery a svojho presvedčenia žiť v zdržanlivosti, je často obeťou výsmechu a potupenia. Preto sa stáva, že takýto človek nevydrží bojovať proti tomuto vonkajšiemu tlaku a upadá do hriechu. Ale prečo je to tak? Prečo je v dnešnej dobe toľko hriechu okolo nás, prečo si ľudia nezachovávajú dar panenstva, prečo je v spoločnosti paníc či panna už len „ohrozený druh“?

Niekedy to bolo tak, že keď vyberali v Rusku pre cára nevestu, obracali sa k špeciálnym ľuďom – odborníkom (lekárom), ktorí prezerali uchádzačky, či sú pannami alebo nie. Už v tej dobe rozumeli, že keď hriech smilstva vojde do života panovníka, odrazí sa to na všetkom aj na všetkých. A dnes mnohí strácajú panenstvo v dvanástich, trinástich, štrnástich rokoch. No sú aj takí, čo v desiatich rokoch. To je duch práchnivosti. Raz sa jeden kňaz mal možnosť rozprávať s desaťročným dievčaťom, ktorá už stratila panenstvo. Hovorí: „Myslel som si, že bola znásilnená, no ona mi na to povedala: „Nie, ja som sama na vine. On nechcel, len ja som ho presvedčila.“

Svätý Ján Zlatoústý o čistote hovorí: „Čistota nezávisí od veku, ale od duševného rozpoloženia.“ Vieme, že človek má dušu aj telo, ktoré nemôže od seba oddeliť. Preto aj zdržanlivosť platí rovnako pre duchovné i telesné hriechy. Zdržanlivosť od telesných hriechov nám pomôže prekonať hriechy duchovné a naopak. Duchovný rast nám zase pomôže pri dosahovaní

telesnej čistoty. O čistote tak telesnej, ako aj duchovnej nás učí aj Sväté Písmo: „Čistým je všetko čisté, poškvrneným však nič nie je čisté, ale aj myseľ aj svedomie sú im poškvrnené.“ Evanjelista Ján vo svojom prvom liste napísal o čistote toto: „Očisťujte sa, ako je čistý On.“ Inými slovami, čistý je ten, kto žije podľa Christa.

Svätí hierarchovia - Vasil' Veľký, Ján Zlatoústý, Ambróz Milánsky a ďalší žili celý život ako panici. Počas celého života obracali svoju pozornosť na dušu a nie na telo. No na druhej strane nie je možné oddeliť starostlivosť o dušu a starostlivosť o telo. Príkladom nám môže byť aj tento príbeh. Istá igumena vychovávala v monastieri sirotu. Dievča malo za úlohu spievať v chráme. No keď dovŕšilo vek osemnásť rokov, zomrelo. Igumena sa štyridsať dní modlila a postila, aby jej Boh odkryl, ako skončila jej zverenkyňa. Či sa nachádza v raji alebo nie. V štyridsiaty deň sa otvorila zem a ohnivá láva vyhodila dievča. „Dcéra moja, ty trpíš?!“ – skríkla igumena. „Prečo si sa dostala sem?“ „Modli sa za mňa“ – odpovedalo dievča a dodalo: „Keď som spievala v chráme, na bohoslužbu prichádzal istý pekný chlapec, ktorý sa mi páčil a v myšlienkach som s ním smilnila, ale pri spovedi som to nepovedala, ani som to neľutovala. Preto teraz trpím....“ Pred Bohom sa budeme zodpovedať nie len za skutky, ale aj za myšlienky. Panenstvo, to nie je iba čistota tela, ale aj čistota umu a duše. Preto svätí otcovia hovoria: „Čo sa hanbíš robiť pred ľudmi, hanbí sa na to myslieť aj potajomky vo svojom srdci.“

Ľubka Balaščáková

Recepty

Olivovo-cícerová nátierka

300 g uvareného cíceru alebo 1 konzerva zaváraného
2/3 hrnčeka (cca 100 g) olív
chili podľa chuti
2 strúčiky
cesnaku
60 ml
olivového
oleja

Všetky suroviny okrem oleja rozmixujeme a pomaly prilievame olivový olej. Podávame s chlebom alebo ako dip.

Karí zo šampiňónov

1 cibuľa
500 g šampiňónov
1 PL karí korenia
1 plechovka kokosového mlieka
čierne korenie
soľ
olej

Cibuľku pokrájame nadrobno a orestujeme na oleji. Pridáme karí korenie a opekáme, kým nezačne inten-

z í v n e
v o -
ň a ť .
P r i -
d á -
m e

očistené a na veľké kusy pokrájané šampiňóny a dusíme do mäkká. Pridáme kokosové mlieko a zredukujeme na požadovanú hustotu. Osolíme a okoreníme podľa chuti. Podávame s ryžou.

Palacinky

100 g cukru
1 balenie tofu nahrubo postrúhané
1 dl sójového mlieka
100 g nahrubo postrúhaných jabĺk
hrozienka
trochu škoric

Pripravíme si pôstne palacinky (ako klasické len nedávame vajčka a miesto obyčajného mlieka použijeme sójové alebo len vodu). Potom si pripravíme plnku. Cukor upálime na karamel, p r i d á m e sójové mlieko a karamel v ňom rozvaríme. Pridáme ostatné suroviny a všetko spolu prehrejeme. Palacinky plníme plnkou a podávame.

Pripravila Markella

DUCHOVNÉ STRETNUTIE

BPM na Slovensku - SYNDESMOS, sk. Košice

a Pravoslávna cirkevná obec Košice

Vás pozývajú na 6. ročník tradičného
popaschálneho duchovného stretnutia

v sobotu pred nedeľou Antipaschy

21.4.2012

sobota

8.30 hod

PROGRAM ANTIPASCHY

07.00h - liturgia

08.30h - prezentácia účastníkov

09.00h - začiatok duchovného stretnutia:

Deň sv. Rastislava: Rodina domáca cirkev

12.30h - obed

14.00h - poobedňajšie aktivity

Košice

Hlavná 68

